

P o s u d o k

na kvalifikačnú prácu PhDr. Jarmily Bobokovej, na získanie titulu docenta v odbore „Všeobecné dejiny.“ „M. M. Speranskij. Portrét reformátora“. (Bratislava, 2012, 113 strán).

Aktuálnosť zvolenej problematiky výskumu Jarmily Bobokovej nemožno spochybníť. Myšlienka utvorenia právneho štátu v Rusku, vyjadrená v prvej polovici 19. storočia štátnym tajomníkom a najbližším spolupracovníkom cára Alexandra I. M. M. Speranským, nestráca svoj historický význam a dôležitosť.

Osobnosť autora projektu liberálnych, do života zväčša neuvedených reforiem, vzbudzuje neustálu bádateľskú pozornosť vedcov a významných predstaviteľov súčasného spoločenského diania. Je všeobecne známe, že tieto reformy sa v zásade nerealizovali. Štátna дума bola vytvorená bežne o storočie neskôr ako predpokladal Speranskij a jeho reformy – bez ohľadu na to, čo sledovali – nie sú častým predmetom vedeckého bádania. O to viac má preto skúmanie podmienok vzniku, podstaty a osobitostí projektu mechanizmu evolučných zmien autoritatívneho režimu konštitučnou cestou reforiem „zhora“ nielen vedecký, ale aj spoločenský význam. Pritom treba poznamenať, že historická veda ešte neprebádala osobnosť reformátora a obsah jeho reforiem tak dobre a široko ako napríklad reformy Stolypina alebo Petra I.

Pozornosť si zaslúži štruktúra práce J. Bobokovej, ktorú možno hodnotiť nielen ako vedecký spis, ale aj ako učebno-metodickú príručku pre štúdium ruských dejín. V prvej časti práce načrtáva autorka obdobie vlády Alexandra I. podložené bohatými odkazmi na historické pramene. Sledovaná časť, ako aj historiografický prehľad na konci práce svedčia o precíznom štúdiu problematiky. Je potrebné konštatovať, že autorka práce použila viaceré pohľady a hodnotenia osobnosti Speranského, vychádzajúc z ruských, českých, amerických, francúzskych a anglických bádateľov.

V práci autorka podáva obraz života a činnosti Speranského, ktorý nám približuje v akých podmienkach a akou cestou sa uberal proces formovania politických názorov ruského reformátora a príčiny jeho vyhnanstva. J. Boboková poukázala na spôsob, akým sa Speranskému na jednej strane podarilo prekonať mravný konflikt, spojený s odmietaním existujúceho spoločenského poriadku, ktorý bol typický pre ruskú inteligenciu a zároveň na druhej strane vykonávať prácu štátneho úradníka, ktorý navrhol cestu konštruktívnych reforiem.

Nepochybným prínosom práce je tiež príloha, ktorá pozostáva z prác

Speranského v ruskom jazyku. Treba zdôrazniť, že základné práce ruského reformátora neboli doteraz publikované (s malou výnimkou ruských vydání). Včlenenie Plánu všeobecnej štátnej reformy z roku 1809 a Manifestu Alexandra I. z roku 1811 dáva práci J. Bobokovej ešte väčší význam a vedeckú váhu. Predloženú prácu je možné využiť ako pramennú základňu k štúdiu všeobecných dejín a osobitne dejín Ruska.

Na záver treba konštatovať, že posudzovaná práca Jarmily Bobokovej dokazuje vysokú úroveň profesionálnej prípravy autorky, hlboké poznanie prameňov a historiografie, zaoberajúcou sa danou problematikou, dobrú znalosť didaktiky: schopnosť na vysokej úrovni interpretovať historický materiál.

Odporúčam udeliť J. Bobokovej titul docenta.

19.12. 2013

G. V. Rokina
profesorka Katedry všeobecných dejín
Marijskej štátnej univerzity